

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd i Folketingets uddannelsesudvalg
Titel	Samrådstale om tilsyn med udvalgte institutioners optag af udenlandske studerende
Målgruppe	Folketingets uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets uddannelsesudvalg
Taletid	Ikke fastsat
Tid og sted	Folketinget, mødelokal S-092 tirsdag den 27. januar 2009 kl. 14.00-?

Disposition

1. Indledning
2. **Spørgsmål W:** Hvad er ministerens holdning til den kritik, der rejses i tilsynsberetning om udenlandske studerende?
3. **Spørgsmål X:** Hvilke initiativer vil ministeren tage for at forhindre fremtidig udnyttelse af udenlandske studerende og hvornår vil disse initiativer træde i kraft?
4. **Spørgsmål Y:** Hvilke initiativer vil ministeren tage over for de konkrete eksempler i tilsynsberetningen, hvor uddannelsesinstitutioner har overtrådt loven, f.eks. ved ikke at udbyde praktik til udenlandske studerende, som alle studerende ellers skal have?
5. Sammenfatning

1. Indledning

- Kort før jul offentliggjorde ministeriet tilsynsberetningen om udenlandske studerende på Roskilde Handelsskole, Køge Handelsskole, Selandia og Professionshøjskolen Metropol/SUHR's. Arbejdet har taget længere tid end først antaget, men til gengæld har vi nu fået en meget grundig belysning af området.
- Derfor er jeg også glad for, at Uddannelsesudvalget i dag har bedt mig om at komme til dette samråd for at orientere om de initiativer, som regeringen vil tage på baggrund af tilsynet.
- Initiativerne skal dels forhindre fremtidig udnyttelse af udenlandske studerende og dels forhindre, at der er udenlandske studerende, som udnytter det danske uddannelsessystem til at omgå den danske udlændingelov.

2. Spørgsmål W: Hvad er ministerens holdning til den skarpe kritik, der rejses i tilsynsberetningen, jf. alm. del – bilag 116

- Tilsynet har vist, at skolerne generelt handler i overensstemmelse med reglerne. Derfor mener jeg ikke, at der ud fra en juridisk betragtning er tale om en skarp kritik.
- Men vi kan ikke komme udenom, at flere af resultaterne er moralsk anstødelige.
- For eksempel finder jeg det tankevækkende, at skolerne ikke i højere grad anvender de erfaringer, som de med tiden har indhøstet omkring de udenlandske

studerendes studieaktivitet og frafald mere konstruktivt i forhold til rekruttering.

- Jeg vil i forlængelse heraf også gerne knytte et par kommentarer til institutionernes brug af agenter, da en stor del af debatten, med rette, har drejet sig om netop dette.
- Lad mig først slå fast, at anvendelse af agenter er fuldt lovligt, da der i reglerne for institutionernes virksomhed ikke er fastsat regler og krav til institutionernes rekruttering af studerende.
- Når det er sagt, så vil jeg straks tilføje, at jeg, ligesom mange af jer, af moralske årsager er skeptisk over for institutionernes anvendelse af agenter. Det skyldes ikke mindst det faktum, at agenterne honoreres pr. studerende, som de skaffer til den danske uddannelsesinstitution. Det giver associationer, som vi normalt ikke forbinder med det danske uddannelsessystem, og nogle af jer har derfor sammenlignet agenter med 'menneskesmuglere'.
- Jeg mener, at der er al mulig grund til at være skeptisk over for agenter. Men hvis agenter bruges på en professionel og ordentlig måde med kritisk sans og ansvarlighed fra institutionernes side, kan agenter tilføre kvalificerede studerende til institutionerne, som institutionerne ellers ikke ville have mulighed for at optage. Derfor er der på internationalt plan også mange uddannelsesinstitutioner, som ansvarsbevidst og dygtigt bruger agenter.

Opsummering af spørgsmål W:

- Tilsynsberetningen har vist, at de involverede institutionerne generelt handler i overensstemmelse med gældende regler på området.
- *Men* der er ingen tvivl om, at beretningen giver anledning til overvejelser om, hvorvidt det eksisterende regelsæt er tilstrækkeligt til at sikre et ordentligt og professionelt udbud af videregående uddannelser på mit område.
- På baggrund af tilsynet er min klare holdning, at der er behov for, at det eksisterende regelsæt på forskellig vis skærpes og suppleres for at forhindre fremtidig udnyttelse af udenlandske studerende.
- Det bringer mig til det næste spørgsmål.

3. Spørgsmål X: Hvilke initiativer vil ministeren tage for at forhindre fremtidig udnyttelse af udenlandske studerende og hvornår ville disse træde i kraft?

- Jeg vil nu gennemgå de forskellige initiativer, som regeringen finder nødvendige for at forhindre fremtidig udnyttelse af udenlandske studerende samt angive, hvornår disse vil træde i kraft:

Der skal laves klare regler for studieaktivitet for udenlandske studerende

- Jeg har i samarbejde med integrationsministeren taget initiativ til, at der udarbejdes klare regler for studieaktivitet for udenlandske studerende. Tilsynet har med al tydelighed vist, at der er behov for ens og håndfaste regler for opgørelse af studieaktivitet.
- Studieaktivitet spiller en helt central rolle, da opholdstilladelsen til studerende er betinget af, at den studerende er studieaktiv. Men i dag opgøres studieaktivitet vidt forskelligt på institutionerne.
- Denne forskellighed i praksis skyldes, at der på nuværende tidspunkt ikke er centralt fastsatte regler om, hvordan studieaktivitet skal opgøres og hvornår der skal indberettes til Udlændingenservice. Resultatet er, at der er betydelig variation i skolernes praksis for registrering af studieaktivitet og i skolernes definition af studieaktivitet.
- Integrationsministeriet vil på denne baggrund i samarbejde med Undervisningsministeriet udarbejde klare regler for udenlandske studerendes studieaktivitet. Dette kræver en ændring af udlændingeloven. Lovforslaget forventes fremsat for Folketinget i det kommende folketingsår.

Offensiv anvendelse af formodningsafslaget i studiebekendtgørelsen

- Der er i dag muligt for Udlændingenservice at give et såkaldt *formodningsafslag* på en ansøgning om opholdstilladelse, hvis der er en vis formodning for, at den studerende ikke har til hensigt at studere i Danmark.
- Denne mulighed er meget vidtgående. I vurderingen af, om det er den studerendes intention at studere, kan der indgå oplysninger om den uddannelsesinstitution, der søges om ophold ved, herunder om:
 - der tidligere har været problemer med opholdstilladelser givet til studerende på den pågældende uddannelsesinstitution, fordi en betydelig andel af de studerende er forsvundet eller på anden måde har misbrugt opholdstilladelsen

Eller at:

- uddannelsesinstitutionen har rekrutteringsmetoder og lempelige optagelseskrav til udenlandske studerende, som kan tiltrække ansøgere, hvis hensigt reelt ikke er at studere i Danmark.
- Integrationsministeriet og Undervisningsministeriet har indledt drøftelser om, hvordan formodningsafslagsmuligheden kan anvendes mere offensivt. Det vil sende et kraftigt signal til institutionerne om at arbejdet med de udenlandske studerende skal tages meget seriøst.

Der skal være systematisk registrering af studentertilgang og studieaktivitet for udenlandske studerende

- På baggrund af tilsynet har ministeriet indført systematisk registrering af, hvor mange udenlandske studerende der optages på de enkelte institutioner og uddannelser samt af, hvor mange beståede eksamener de betalte studiegebyrer fører til.
- Ministeriet har hidtil kun modtaget oplysninger om institutionernes indtægter fra udenlandske studerende. Men den nye registrering indebærer, at ministeriet fremover har mulighed for meget hurtigt at identificere, på hvilke institutioner og på hvilke uddannelser der især optages studerende fra tredjelande. Samtidig vil oplysningerne også kunne vise, om de studerende rent faktisk gennemfører deres uddannelse.
- Oplysningerne kan bruges til meget hurtigt at sætte ind med et skærpet tilsyn, hvis registreringen viser et behov for dette.
- Institutionerne har allerede fra 4. kvartal i 2008 registreret oplysningerne om udenlandske betalingsstuderende, og disse tal vil være ministeriet i hænde fra og med 1. halvår 2009.

Servicepakke

- Hvis Danmark skal udbygge sin position som et konkurrencedygtigt videnssamfund, skal vi ikke blot kunne rekruttere de dygtige udenlandske studerende – vi skal også tage godt imod dem og sikre, at de modtager en ordentlig oplysning om forholdene i Danmark og får en professionel betjening i det offentlige system både før og under uddannelsen i Danmark.
- For at hjælpe de studerende og for at gøre danske uddannelsesinstitutioner mere attraktive i den globale konkurrence har CIRIUS sammen med Undervisningsministeriet taget initiativ til, at der bliver etableret en ”Servicepakke” til udenlandske studerende.

- ”Servicepakken” kan ses som en naturlig videreførelse af CIRIUS’ markedsføringsindsats bl.a. ved at pakken skal sikre, at de studerende modtager løbende information fra offentlige myndigheder både før og efter ankomsten til Danmark.
- Institutionerne og relevante myndigheder har nikked til ideen om en sådan ”pakke”, så nu skal vi i gang med at se på, hvordan vi bedst muligt kan få den iværksat.

Udarbejdelse af nationale retningslinjer for udbud af videregående uddannelse til udenlandske studerende:

- Etablering af nationale retningslinjer for udbud af videregående uddannelse til udenlandske studerende er et led i regeringens nationale strategi for markedsføring af Danmark som uddannelsesland.
- Retningslinjerne skal udarbejdes af institutionerne i samarbejde med Undervisningsministeriet og Udlændingesservice.
- Retningslinjerne forventes bl.a. at indeholde bestemmelser om institutionernes brug af agenter og om, at der højst må optages 20 % udenlandske studerende fra samme land på samme hold, så vi kan undgå de rene hold af nepalesiske studerende.
- Derudover forventes retningslinjerne bl.a. at indeholde krav til markedsføring, og krav til, hvilken information der gives til de studerende.
- Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening har i efteråret 2008 sendt mig foreningens etiske regler for erhvervsakademiernes arbejde med udenlandske studerende. Det vil jeg gerne rose foreningen for. Det vidner om en ansvarlig sektor, som er parat til at udøve selvjustits inden for egne rækker. Disse regler forventer jeg vil indgå i det nye udspil fra institutionerne.
- Men jeg synes, at det er vigtigt, at branchen – her tænker jeg både på erhvervsakademierne og på professionshøjskolerne – står sammen som afsendere af retningslinjerne. Det sender det stærkeste signal om, at erhvervsakademierne og professionshøjskolerne er seriøse udbydere af videregående uddannelser, som ønsker at beskytte det danske uddannelsesbrand mod underlødige udbydere og dårlig kvalitet.
- Derfor har ministeriet nu iværksat en proces sammen med Danske Erhvervsskoler, Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening og Professionshøjskolernes Rektorkollegium om udarbejdelsen af retningslinjerne. Det er vigtigt, at det bliver institutionerne, der ”sidder for bordenden” og initierer arbejdet. Kun der ved får reglerne vægt og betydning i sektoren.

- Det er min overbevisning, at selvjustits og kollegialt pres fra sektoren vil virke mest hensigtsmæssigt. Men hvis sektoren ikke lever op til ministeriets forventning og ministeriet ikke kan stå inde for de retningslinjer, som institutionerne udarbejder, så vil jeg ikke tøve med at gribe ind med lovgivning.
- Danske Erhvervsskoler, Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening og Professionshøjskolernes Rektorkollegium arbejder lige nu sammen om et samlet udkast, som jeg forventer, kan præsenteres for Uddannelsesudvalget inden sommerferien, så det kan træde i kraft til august 2009. Jeg vil holde uddannelsesudvalget orienteret herom.

Udarbejdelse af internationale retningslinjer – OECD/UNESCO retningslinjer for kvalitetssikring af videregående uddannelse

- Som supplement til de nationale retningslinjer vil jeg tage initiativ til, at problemfeltet vedrørende agenter bliver bragt på dagsordenen i både OECD og UNESCO med henblik på, at brugen af agenter kommer til at indgå i OECD og UNESCO's fælles retningslinjer for kvalitetssikring af videregående uddannelse.
- Det er vigtigt, at der skabes international opmærksom omkring agenternes virke. Det er ikke kun et problem, vi har i Danmark, og derfor er det vigtigt, at der på internationalt niveau udveksles erfaringer på området.

Sammenfatning

- Regeringen vil altså tage en lang række af initiativer for at sikre, at udenlandske studerende optages på en ansvarlig og professionel måde. Retningslinjerne og Servicepakken vil sammen sikre, at de studerende får en ordentlig information og oplysning om Danmark som uddannelsesland og om de enkelte uddannelser.
- Hvis der mod forventning er institutioner, som ikke lever op til retningslinjerne, kan studiebekendtgørelsens formodningsafslag tages i anvendelse, og nødvendigt, vil jeg ikke vige tilbage for lovgivning.
- Samtidig vil regeringen skærpe kontrollen med studieaktivitet først og fremmest gennem skærpede regler i udlændingeloven, men også ved, at ministeriet fremover får en systematisk registrering af studentertilgang og de studerendes beståede eksamener.

4. Spørgsmål Y: Hvilke initiativer vil ministeren tage over for de konkrete eksempler i tilsynsberetningen, hvor uddannelses-

institutioner har overtrådt loven, f.eks. ved ikke at udbyde praktik til udenlandske studerende, som alle studerende ellers skal have, jf. side 18, pkt. 8.1

- Ministeriet starter i morgen en ny besøgsrunde til de fire institutioner, hvor institutionerne vil modtage både en skriftlig og mundtlig tilbagemelding. Som anført i svaret på spørgsmål W er der ud fra en juridisk betragtning ikke grundlag for at iværksætte særlige sanktioner overfor de institutioner, som konkret har været involveret i tilsynet.
- Som det er i dag, er der ikke obligatorisk praktik på erhvervsakademiuddannelserne. Når de udenlandske studerende ikke tilbydes praktik, er det derfor ikke i strid med reglerne, men det kan selvfølgelig kritiseres, at skolen ikke tilbyder de samme muligheder til alle studerende.
- Jeg kan oplyse, at der fra 1. august i år indføres obligatorisk praktik på erhvervsakademiuddannelserne. Det er klart, at de udenlandske studerende til den tid skal have de samme muligheder for at gennemføre praktikophold som danske studerende.
- For så vidt angår Køge Handelsskoles manglende krav til de studerendes engelskkundskaber, vil ministeriet indskærpe overfor Køge Handelsskole, at skolen skal stille krav om engelskkundskaber, der svarer til de fastsatte krav.
- For så vidt angår forberedelseskurserne, som to af skolerne udbyder, vil det blive indskærpet, at uddannelsesinstitutionerne ikke selv kan fastsætte adgangskrav til uddannelserne, og at der dermed ikke kan stilles krav om, at de studerende har gennemført et forberedelseskursus, når forberedelseskurser ikke er opført som adgangsbetingelser i reglerne for uddannelserne.
- Dette vil ske ved, at Integrationsministeriet ændrer studiebekendtgørelsen således, at det fremgår, at der kun kan gives opholdstilladelse til studerende med henblik på at deltage i et adgangsgivende kursus, når Undervisningsministeriet – og ikke uddannelsesinstitutionen – har bestemt, at kurset er en forudsætning for at følge den videregående uddannelse.

5. Sammenfatning

- Der er rejst tvivl om rimeligheden af den praksis, som hidtil har fundet sted på visse institutioner. Men løsningen er ikke at forbyde brugen af agenter, eller at udenlandske studerende kommer til Danmark.

- Løsningen ligger derimod i de tiltag, som regeringen har taget på baggrund af tilsynet. Tiltagene vil ikke kun virke i forhold til de aktuelle problemer, som gør sig gældende, men også virke forebyggende, så vi en gang for alle får stoppet udnyttelse af udenlandske studerende og misbrug af det danske uddannelsessystem til illegal indvandring.
- Som jeg ved flere lejligheder har nævnt, er det ikke bare ulovligt – det underminerer også alt det internationaliseringsarbejde, som foregår på mange institutioner og som er afgørende for, at Danmark kan udbygge sin position som et konkurrencedygtigt vidensamfund.